

Către:	Ministerul Energiei
Adresa:	Strada Academiei nr. 39 – 41, sector 1, București, cod poștal 010013
Prin:	e-mail
Ref.:	Comentarii Scheme ajutor de stat, Componenta 6. Energie - PNRR

Nr. înregistrare 9/25.02.2022

Domnule Ministru,

Subscrisele **Asociațiile Bankwatch România, 2Celsius, Greenpeace România, WWF România și Agent Green,**

În temeiul art. 7 din Legea 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, precum și în temeiul art. 8 al Convenției de la Aarhus, în ceea ce privește cele trei scheme de ajutor de stat aferente măsurilor de investiții din cadrul Componentei 6 - Energie din Planul Național de Redresare și Reziliență, publicate spre consultare publică, formulăm următoarele observații:

I. În ceea ce privește **Schema de ajutor de stat și Ghidul Specific aferente Măsurii de investiții I.2 - Infrastructura de distribuție a gazelor regenerabile (utilizarea gazului natural în combinație cu hidrogenul verde ca măsură de tranziție), precum și capacitățile de producție a hidrogenului verde și / sau utilizarea acestuia pentru stocarea energiei electrice, sub-măsura 2.2 - Sprijinirea investițiilor în construirea de capacități pentru producția de hidrogen verde în instalații de electroliză**, menționăm că este necesară introducerea în schemă și ghid și, pe de altă parte, asumarea de către potențialul beneficiar al ajutorului de stat a obligației de monitorizare, raportare și verificare (MRV) a infrastructurii, precum și obligația implementării unui sistem pentru detectarea și eliminarea scăpărilor de gaze de la nivelul instalațiilor (LDAR).

În ceea ce privește articolul 5 alineatul (5) al Schemei de ajutor de stat: considerăm că hidrogenul verde ar trebui produs doar din surse de energie regenerabilă precum cea eoliană și/sau solară, **cu excluderea hidroenergiei**. Producerea acestuia ar trebui să aibă loc în momentele în care condițiile meteorologice permit producția de energie, dar consumul este unul mai mic decât se poate produce în acel moment. În acest fel ar putea fi valorificat surplusul de energie și "stocat,, pentru o utilizare ulterioară.

Astfel, prin eliminarea hidroenergiei, nu se va ajunge în situația în care în momentele în care există o cerere mare de energie, dar o producție mică din alte surse regenerabile, această resursă să fie folosită pentru producția de hidrogen. Totodată, prin eliminarea hidroenergiei se descurajează investițiile în

microhidrocentrale, care prezintă un impact negativ asupra mediului prin pierderea biodiversității și beneficii mult prea mici din punct de vedere energetic.

II. În ceea ce privește Schema de ajutor de stat și Ghidul Specific aferente Măsurii de investiții I.3 - Dezvoltarea de capacități de producție pe gaze, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică (CHP) în termoficarea urbană, în vederea realizării unei decarbonizări profunde, Componenta C.6 Energie din PNRR, menționăm ca imperativ introducerea în ghid și schemă pe de o parte, și asumarea de către potențialul beneficiar al ajutorului de stat pe de altă parte, a obligației de monitorizare, raportare și verificare (MRV) a infrastructurii construite sau modernizate, precum și obligația implementării unui sistem pentru detectarea și eliminarea scăpărilor de gaze (LDAR).

În cuprinsul Schemei de ajutor de stat se menționează că se oferă centralelor posibilitatea să atingă pe durata de viață economică, pragul de maximum 250g CO₂ eq/KWh. **Considerăm că acest prag nu ar trebui oferit pe toată durata de viață economică, ci să fie atins până în 2026.** Este important ca ulterior acestui an să existe un plan de reducere a emisiilor sub acest prag, un plan integrat în studiul de fezabilitate al proiectului. Având în vedere că durata de funcționare a acestor centrale este una de 12-22 de ani este necesară existența unui plan de decarbonizare pentru reducerea emisiilor până în 2030, în acord cu Pactul Ecologic European și obiectivul 2050 privind neutralitatea climatică.

III. În ceea ce privește Schemele de ajutor de stat și Ghidurile Specifice aferente Măsurii de investiții I.1 - Noi capacități de producție electrică din surse regenerabile, Componenta C.6 Energie din PNRR, atât cea exceptată de la prevederile ajutorului de stat, cât și cea notificabilă, articolul 5 alineatul (2) al Schemei de ajutor specifică faptul că stocarea are un procent de maximum 20% din valoarea ajutorului de stat. Considerăm important să fie alocat un procentaj mai mare din valoarea ajutorului către instalații de stocare a energiei, iar fiecare propunere de investiție să fie însoțită în mod obligatoriu, pe lângă capacități de producție electrică din surse regenerabile, și de stocare. În prezent, rețeaua electrică națională nu mai este capabilă să primească capacități regenerabile suplimentare într-un mod în care să nu fie provocate dezechilibre de sistem, iar stocarea poate facilita trecerea la un mod mai eficient de management al producției de energie electrică.

Mai mult decât atât, analizând în mod comparativ valorile ajutorului de stat per MW instalat pentru investițiile în capacități de producție pe gaz și investițiile în capacități de producție pe bază de energie eoliană și solară se observă o limitare a finanțării eligibile pentru acestea din urmă, în timp ce pentru proiectele pe bază de gaz fosil această limitare nu există, rezultând o favorizare din punct de vedere al sprijinului financiar acordat proiectelor pe bază de gaz fosil.

IV. În cazul tuturor schemelor de ajutor de stat, cerem în mod transparent publicarea informațiilor referitoare la acceptarea/refuzarea cererilor de finanțare și motivul pentru care acestea au fost acceptate/refuzate. Furnizorul de ajutor de stat ar trebui să publice în mod transparent raportările anuale realizate de către beneficiari sau minim un rezumat al acestora din care să se desprindă informații legate de activitățile întreprinse, data implementării și costul, stakeholderi, în ce mod prezintă riscuri asupra mediului înconjurător.

În continuarea observațiilor de mai sus, vă solicităm clarificări privind formularul DNSH, cine este entitatea instituțională care urmărește respectarea principiului în faza de aplicare, ce consecințe legale și/sau financiare are nerespectarea acestuia asupra solicitantului ajutorului de stat și implicit asupra proiectului, în cadrul cărei documentații este cuprinsă analiza privind aplicarea corectă a principiului DNSH (studiu de fezabilitate, EIM, etc).

Cu stimă,

Bankwatch România

2Celsius

Greenpeace România

WWF România

Agent Green